

ZMIANY W OPODATKOWANIU POLSKIEGO ROLNICTWA PO AKCESJI POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Aleksandra Szelałowska

Departament Finansów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie
Dyrektor Departamentu Finansów: Aleksandra Szelałowska

Słowa kluczowe: rolniczy system podatkowy, zmiany w opodatkowaniu polskiego rolnictwa, podatek VAT w rolnictwie

Key words: the tax system in polish agriculture, the changes in the agriculture taxes in Poland, Value Added Tax in agriculture

S y n o p s i s. Integracja Polski z Unią Europejską wymusiła zmiany w opodatkowaniu polskiego rolnictwa w zakresie podatku od towarów i usług, polegające na wprowadzeniu stawek podatku VAT dostosowanych do dyrektyw harmonizujących podatki pośrednie. Zmiany wprowadzone w podatku rolnym związane były z udzielaniem ulg w przypadku dofinansowania inwestycji w gospodarstwach rolnych ze środków unijnego budżetu i związaną z tym koniecznością zapewnienia braku podwójnego finansowania inwestycji. Niezbędne było również włączenie w proces przyznawania ulg i zwolnień w podatku rolnym unijnych zasad udzielania pomocy publicznej. Dalsze zmiany w opodatkowaniu rolnictwa powinny uwzględniać sytuację ekonomiczną i społeczną gospodarstw rolnych oraz konieczność zachowania wielkości przychodów jednostek samorządu terytorialnego z tego tytułu.

WSTĘP

Dziesięć lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej (UE) to okres intensywnego dostosowywania systemów wsparcia i obciążeń rolnictwa do zmieniających się unijnych przepisów i zasad na skutek reform¹. Wspólna polityka rolna (WPR) reguluje zasady funkcjonowania rynków podstawowych produktów rolnych i łańcucha dostaw żywności, płatności bezpośrednich uwarunkowanych wymogami w zakresie zarządzania i normami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska oraz kształtuje politykę rozwoju obszarów wiejskich. WPR nie obejmuje regulacjami obciążeń finansowych rolnictwa, a także potencjalnych sankcji w przypadku korzystania przez beneficjentów z płatności z europejskich funduszy rolniczych bez spełnienia wymaganych warunków dostępu do tych płatności. Jednakże osiągnięcie celu realizacji WPR, którym jest zwiększenie konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i działania na rzecz klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich, wymaga od państw członkowskich konstruowania takich systemów opodatkowania rolnictwa, które będą służyć wsparciu działań na rzecz osiągnięcia tego celu.

¹ Reforma WPR w 2008 r. w ramach przeglądu Health Check, reforma w 2014 r. w związku z nową perspektywą finansową na lata 2014-2020.

Wprowadzane w ciąg ostatnich dziesięciu lat zmiany w opodatkowaniu polskiego rolnictwa związane były bezpośrednio z wdrażaniem przepisów i zasad *acquis communautaire* i pośrednio ze wsparciem instrumentów WPR.

Celem artykułu jest określenie zmian wprowadzonych w podatkach płaconych przez producentów rolnych po objęciu polskiego rolnictwa WPR pod kątem ich wpływu na sytuację dochodową budżetów jednostek samorządu terytorialnego – głównych odbiorców podatków płaconych przez producentów rolnych oraz ocena prawidłowej implementacji prawodawstwa unijnego. Aby ocenić poprawność wprowadzonych zmian w systemie opodatkowania rolnictwa w Polsce zastosowano metodę analizy porównawczej i opisowej przepisów prawnych oraz wykorzystano dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Przedstawiony obraz objętych analizami podatków w polskim rolnictwie może być wykorzystany przy podejmowaniu decyzji związanych z obciążeniem rolnictwa przy wprowadzaniu nowych instrumentów wspierania rolnictwa i ograniczeniach unijnych w zakresie podatków.

WYNIKI BADAŃ

Systemy podatkowe w państwach członkowskich UE muszą uwzględniać postanowienia dyrektyw Rady Unii Europejskiej, które określają wspólne zasady ustalania podatków. Dyrektywy określają zasady tworzenia prawa podatkowego w państwach członkowskich w zakresie podatków obrotowych i podatku od towarów i usług. W dniu wejścia Polski do struktur UE dostosowanie przepisów podatkowych musiało nastąpić w zakresie zasad ustalania podatku od towarów i usług określonych w *Dyrektywie Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólnego systemu podatku od wartości dodanej* [Dz.U. L. 145 z 13 czerwca 1977 r., s. 1, zmieniona dyrektywą 2006/69/CE, Dz.U. L 221 z 12 sierpnia 2006 r., s. 9] oraz obowiązujących zasad *Dyrektywy Rady 67/227/EWG z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych* [Dz.U. 71 z 14 kwietnia 1967 r., s. 1301, zmieniona dyrektywą 69/463/EWG, Dz. U. L 320 z 20 grudnia 1969 r., s. 34].

UE nie określa wspólnych warunków do tworzenia systemów podatków bezpośrednich. W tym zakresie pozostawiono swobodę państwom członkowskim. Członkostwo Polski w UE nie miało wpływu na zakres podatków, którymi objęte były gospodarstwa rolne. Producenti rolni są zobowiązani do bieżącego regulowania należności z tytułu opłat podatku:

- rolnego,
- od nieruchomości innych niż nieruchomości i budynki gospodarcze przeznaczone do prowadzenia produkcji rolniczej,
- dochodowego od dochodów uzyskiwanych z tytułu prowadzenia działań specjalnych produkcji rolnej lub równoczesnego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie wykraczającym poza ustawowe zwolnienia podatkowe,
- od środków transportowych (tj. samochodów ciężarowych o masie całkowitej od 3,5 tony lub ciągników siodłowych i balastowych przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony),
- od towarów i usług – przy wyborze ogólnych zasad rozliczania VAT.

Wpływy z płaconego przez producentów rolnych podatku rolnego i podatków od nieruchomości oraz od środków transportowych stanowią dochody jednostek samorządu terytorialnego (jst). W tabeli 1. zestawiono wartość podatków w latach 2010-2012.

Tabela 1. Porównanie dochodów jednostek samorządu terytorialnego uzyskanych w 2005 r. z dochodami uzyskanymi w latach 2010-2012

Rodzaj opłat	Wartość [mln zł] w roku			
	2005	2010	2011	2012
Ogółem, w tym podatek:	102 912	162 797	171 309	177 413
– dochodowy od osób prawnych i od osób fizycznych	22 789	33 016	36 307	37 613
– od nieruchomości	11 669	15 122	16 253	17 603
– rolny	967	989	1 062	1 546
– od środków transportowych	662	857	884	917
– od czynności cywilnoprawnych	1 195	1 893	1 774	1 492
– opłata skarbową	519	509	490	485

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych [*Rocznik statystyczny...* 2013, s. 228].

Systematyczny wzrost dochodów jst wynika przede wszystkim z wpływów z podatku dochodowego należnego jst oraz podatku od nieruchomości, a zatem z tytułów obciążających głównie działalność pozarolniczą. Dochody jst z tytułu podatku rolnego zależą od kształtowania się poziomu średniej ceny skupu żyta.

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

Obowiązujące w dniu przystąpienia Polski do UE przepisy prawne w zakresie ujednoczenia podatku od towarów i usług zawarte w szóstej dyrektywie 77/388/EWG z 17 maja 1977 r. dotyczyły m.in. stawek podatku VAT na produkty rolne i środki do produkcji rolnej. Dyrektywa ta przewidywała dwa rodzaje stawek podatkowych: stawkę standardową, nie niższą niż 15%, oraz stawkę zredukowaną (jedną lub dwie) nie niższą niż 5%. Stawka zredukowana mogła dotyczyć m.in. towarów i usług do produkcji rolnej, z wyłączeniem środków trwałych (maszyn, budynków). Ponadto mogły być stosowane inne odstępstwa określone w dyrektywie lub w traktatach akcesyjnych.

Do końca 2010 r. Polska korzystała z derogacji, na której podstawie mogła być stosowana obniżona do 3% stawka podatku VAT na produkty rolne i produkty spożywcze. Derogacja do stosowania 3-procentowej stawki podatku VAT na towary i usługi nabywane do produkcji rolnej wygasła 30 kwietnia 2008 r. Na podstawowe rzeczowe środki do produkcji rolnej przed akcesją obowiązywała 0-procentowa stawka podatku VAT, a usługi dla rolnictwa były zwolnione z podatku VAT.

Po akcesji został utrzymany ryczałtowy system VAT w rolnictwie [*Ustawa z dnia 11 marca...* 2004.54.535] oraz zwolnienie z podatku od towarów i usług podatników, u których wartość sprzedaży towarów, eksportu lub usług nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 10 000 euro. Od 1 stycznia 2011 r. podstawowe stawki podatku VAT w rolnictwie wynoszą 5 i 8%, a środki trwałe nabywane do produkcji rolnej (maszyny rolnicze, ciągniki, urządzenia) oraz energia i paliwo rolnicze są opodatkowane maksymalną 23-procentową stawką podatku VAT.

Opodatkowanie podatkiem od towarów i usług sprzedaży produktów rolnych umożliwia producentom rolnym odzyskiwanie podatku VAT zapłaconego w cenach środków nabywanych do produkcji rolnej, jeśli dokonają wyboru rozliczania podatku od towarów i usług na zasadach ogólnych. Bez deklaracji rozliczania VAT na zasadach ogólnych rolnicy pozostają w systemie zryczałtowanego zwrotu podatku VAT polegającego na uproszczonym rozliczaniu podatku VAT przez nabywcę sprzedawanych produktów rolnych. Rolnicy płacący podatek ryczałtem są zwolnieni z wystawiania faktur, prowadzenia ewidencji sprzedaży, składania w urzędach skarbowych deklaracji VAT, dokonania zgłoszenia rejestracyjnego. Zryczałtowany zwrot podatku VAT polega na tym, że kwota ryczałtu (7% ceny sprzedaży netto) jest wypłacana rolnikowi przez nabywcę produktów rolnych. Nabywca produktów rolnych – podatnik podatku VAT – ryczałt podatkowy wypłacony rolnikowi rozlicza z urzędem skarbowym jako podatek naliczony.

Rolnicy rozliczający się ryczałtem mają prawo do wyboru rozliczania się według zasad ogólnych po spełnieniu następujących warunków:

- dokonania zgłoszenia rejestracyjnego w urzędzie skarbowym;
- prowadzenia po dokonaniu zgłoszenia rejestracyjnego ewidencji sprzedaży i zakupów umożliwiającej sporządzanie deklaracji dla podatku od towarów i usług (rolnicy, którzy wybiorą możliwość rozliczania się z podatku VAT według zasad ogólnych, mogą powrócić do systemu ryczałtowego nie wcześniej niż po upływie 3 lat od daty rezygnacji z zasad ryczałtowych).

Rolnicy rozliczający się z podatku VAT na zasadach ogólnych muszą składać deklaracje podatkowe dla podatku od towarów i usług za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Rolnicy sprzedający wyłącznie produkty rolne mogą składać deklaracje podatkowe dla potrzeb podatku VAT za okresy kwartalne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu urzędu skarbowego (nie później niż do końca kwartału poprzedzającego kwartał, za który pierwszy raz będzie składana deklaracja) o wyborze kwartalnego rozliczania się z podatku VAT.

PODATEK ROLNY

Podatkiem rolnym opodatkowane są wszystkie grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza [*Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r...*]. Oznacza to, że podatkiem rolnym objęte są również użytki rolne niewchodzące w skład gospodarstwa rolnego. Podstawę opodatkowania stanowi:

- dla gruntów gospodarstw rolnych – liczba hektarów przeliczeniowych ustalana na podstawie powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych wynikających z ewidencji gruntów i budynków oraz zaliczenia do okręgu podatkowego²,
- dla pozostałych gruntów – liczba hektarów wynikająca z ewidencji gruntów i budynków.

Podatek rolny wynosi od 1 ha przeliczeniowego w gospodarstwach rolnych (o łącznej powierzchni powyżej 1 ha) – równowartość pieniężną 2,5 q żyta, zaś od 1 ha gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych – równowartość pieniężną 5 q żyta.

² Ustalane zostały 4 okręgi podatkowe, do których zalicza się gminy oraz miasta w zależności od warunków ekonomicznych i produkcyjno-klimatycznych.

Od początku 2014 r. wprowadzono ustawową zmianę ustalania średniej ceny skupu żyta. W miejsce średniej z trzech kwartałów roku poprzedzającego rok podatkowy wprowadzono średnią cenę z okresu 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy. Zapewnia to większą stabilność dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu podatku rolnego, a producentom rolnym umożliwi większą przewidywalność obciążeń finansowych z tego tytułu.

Z podatku rolnego ustawowo zwolnione są:

- użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych,
- grunty położone w pasie drogi granicznej,
- grunty orne, łąki i pastwiska objęte melioracją – w roku, w którym uprawy zostały zniszczone wskutek robót drenarskich,
- grunty przeznaczone na utworzenie lub urządzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha – na okres 5 lat,
- grunty gospodarstw rolnych powstałe z zagospodarowania nieużytków – na okres 5 lat, licząc od roku następnego po zakończeniu zagospodarowania,
- grunty gospodarstw rolnych otrzymane w drodze wymiany lub scalania – na 1 rok po roku wymiany lub scalania,
- grunty gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej – na 3 lata, lecz dotyczy to gruntów o powierzchni nie więcej niż 20% powierzchni gospodarstwa rolnego i nie więcej niż 10 ha,
- użytki ekologiczne,
- grunty zajęte przez zbiorniki wody służące do zaopatrzenia ludności w wodę,
- grunty pod wałami przeciwpowodziowymi i grunty położone w międzywałach,
- grunty wpisane do rejestru zabytków, pod warunkiem ich zagospodarowania i utrzymania zgodnie z przepisami o ochronie zabytków,
- grunty stanowiące działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni.

Niezależnie od powyższych zwolnień od podatku rolnego przysługują ulgi określone w ustawie o podatku rolnym, np. ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska, pod warunkiem że inwestycja nie była realizowana z udziałem środków unijnego budżetu (np. z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich).

Stosownie do postanowień traktatu akcesyjnego w Polsce przez pierwsze trzy lata członkostwa mogły być stosowane wszystkie formy pomocy publicznej pod warunkiem ich zgłoszenia do Komisji Europejskiej jako istniejącej pomocy. Wśród zgłoszonych przez Polskę form pomocy publicznej znalazła się pomoc na inwestycje związane z zakupem ziemi na cele rolne. Po trzech latach przystąpienia Polski do UE, tj. od 1 maja 2007 r., stosowane ulgi i zwolnienia w podatku rolnym przy zakupie ziemi musiały być zgodne z zasadami określonymi w punkcie 196. *Wytucznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013* [Dz.Urz. UE C 319 z 27 grudnia 2006 r., s. 1] oraz w art. 4. *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 70/2001 [Dz.Urz. UE L 358 z 16 grudnia 2006, s. 3]. Przepisy art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1857/2006 określały

między innymi intensywność pomocy, zgodnie z tym dokumentem pomoc publiczna przy zakupie użytków rolnych nie może przekroczyć pułapów:

- 50% inwestycji kwalifikowanych, jeżeli zakup użytków rolnych jest realizowany przez osobę, która nie ukończyła 40. roku życia;
- 50% inwestycji kwalifikowanych, jeżeli zakup użytków rolnych jest realizowany w gospodarstwie rolnym położonym na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), lub obszarach Natura 2000 oraz związanych z wdrażaniem ramowej dyrektywy wodnej;
- 40% inwestycji kwalifikowanych, jeżeli zakup użytków rolnych realizowany jest na pozostałych obszarach;
- 60% inwestycji kwalifikowanych, jeżeli zakup użytków rolnych realizowany jest przez osobę, która nie ukończyła 40. roku życia, w gospodarstwie rolnym położonym na: obszarach górskich i innych ONW, określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW lub obszarach Natura 2000 oraz związanych z wdrażaniem ramowej dyrektywy wodnej.

Punkt 196. *Wytocznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013* zezwalał na stosowanie pomocy publicznej w państwach członkowskich, które wstąpiły do UE 1 maja 2004 r., w przypadku inwestycji związanych z zakupem ziemi na cele rolnicze do końca 2009 r. Kolejne przedłużenie stosowania tej pomocy nastąpiło dzięki indywidualnej *Decyzji Rady 2010/10/WE z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie przyznania przez władze Rzeczypospolitej Polskiej pomocy państwa na zakup nieruchomości rolnych w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.*

Od początku 2014 r., tj. po utracie mocy decyzji Rady 2010/10/WE, ulgi i zwolnienia w podatku rolnym z tytułu zakupu ziemi na cele rolnicze muszą być zgodne z postanowieniami art. 4 ust. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1857/2006. Oznacza to, że ulgi i zwolnienia mogą być przyznawane na zakup gruntów poza gruntami przeznaczonymi na cele budowlane, w cenie nie przekraczającej 10% wydatków kwalifikowanych inwestycji związanej nie tylko z zakupem ziemi. Pomoc udzielana na podstawie tego przepisu może być stosowana w przypadku inwestycji obejmującej poza zakupem użytków rolnych również zakup maszyn i urządzeń rolniczych lub zakup nieruchomości innych niż użytki rolne. W przypadku inwestycji związanej wyłącznie z zakupem ziemi na cele rolnicze od 1 stycznia 2014 r. ulgi i zwolnienia w podatku rolnym udzielane na podstawie przepisów art. 12. ust. 4. *Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym z tytułu nabycia użytków rolnych* są stosowane w formule pomocy *de minimis*, tj. do równowartości 15 000 euro w okresie trzech lat podatkowych [*Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.* s. 9].

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

Podatkiem od nieruchomości [*Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r.* 2002.9.84] objęte są m.in. budynki i użytki rolne zajęte na prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne. Opodatkowaniu nie podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych i lasy. Natomiast przeznaczenie użytków rolnych na pozarolniczą dzia-

łałość gospodarczą uruchamia proces naliczania podatku od nieruchomości. Z podatku od nieruchomości zwolnione są również budynki gospodarcze wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Jest to zwolnienie powszechne, a zatem nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu przepisów UE w tym zakresie.

Rady gmin są upoważnione do różnicowania dla poszczególnych rodzajów przedmiotów opodatkowania stawek podatku od nieruchomości:

- od gruntów ze względu na: lokalizację, rodzaj prowadzonej działalności, rodzaj zabudowy, przeznaczenie i sposób wykorzystywania gruntu,
- od budynków lub ich części ze względu na: lokalizację, sposób wykorzystywania, rodzaj zabudowy, stan techniczny oraz wiek budynków,
- od budowli i budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków pozostałych ze względu na rodzaj prowadzonej działalności.

PODATEK DOCHODOWY

Dochód uzyskany z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej oraz pozarolniczej działalności gospodarczej, z wyjątkiem agroturystyki³, podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym na ogólnie obowiązujących zasadach [*Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r.*, Dz.U 2000.14.176, oraz *Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r.*, Dz.U. 2000.54.654]. Produccenci rolni prowadzący działy specjalne produkcji rolnej, którymi są: uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin *in vitro*, fermowa hodowla drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla zwierząt futerkowych i laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym, ustalają dochód według zasad ogólnych, jeżeli prowadzą księgi podatkowe, przy czym o zamiarze założenia księgi podatkowej producent rolny działów specjalnych jest zobowiązany zawiadomić właściwego naczelnika urzędu skarbowego przed rozpoczęciem roku podatkowego albo przed rozpoczęciem prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, jeżeli nastąpiło ono w ciągu roku.

Dochodem (stratą) z działów specjalnych produkcji rolnej jest różnica pomiędzy przychodem z tytułu prowadzenia tych działów a poniesionymi kosztami uzyskania przychodu powiększona o wartość przyrostu stada zwierząt na koniec roku podatkowego w porównaniu ze stanem na początek roku i pomniejszona o wartość ubytków w tym stadzie w ciągu roku podatkowego.

Jeżeli producent rolny nie prowadzi księgi podatkowej, dochód z działów specjalnych produkcji rolnej ustala się przy zastosowaniu norm szacunkowych dochodu z określonej powierzchni upraw lub jednostki produkcji zwierzęcej, zgodnie z załącznikiem nr 2. do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Produccenci rolni prowadzący, poza działalnością rolniczą, dodatkowo działalność pozarolniczą są objęci podatkiem dochodowym rozliczanym na zasadach ogólnych lub uproszczonych. Rozpoczęcie prowadzenia przez producenta rolnego pozarolniczej

³ Zwolnione od podatku dochodowego są także dochody uzyskane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz dochody uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób, jeżeli liczba wynajmowanych pokoi nie przekracza 5.

działalności gospodarczej może nastąpić po wcześniejszym uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Rolnicy prowadzący gospodarstwo rolne bez zatrudnienia w nim pracowników, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz pracowników rolnych, wykonujący działalność gospodarczą, osobiście lub z udziałem członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, jeżeli łączny przychód z tej działalności gospodarczej nie przekracza 10 000 zł w roku podatkowym, są zobowiązani prowadzić zbroszowaną księgę przychodów i rozchodów o kolejno ponumerowanych stronach. Jedynie w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, zwłaszcza takich jak: rodzaj i rozmiar prowadzonej działalności, wiek oraz stan zdrowia, urząd skarbowy na wniosek podatnika może zwolnić go z obowiązku prowadzenia księgi, jak również od poszczególnych czynności z zakresu prowadzenia księgi.

WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych badań można sformułować kilka następujących konkluzji:

1. Integracja z UE wpłynęła na zmiany w opodatkowaniu polskiego rolnictwa. Zmiany dotyczyły: stawek podatku VAT produktów rolnych oraz towarów i usług nabywanych do produkcji rolnej oraz interpretacji ulg i zwolnień od podatku rolnego w związku z koniecznością ich łącznego stosowania z zasadami udzielania pomocy publicznej.
2. Dalsze zmiany w opodatkowaniu rolnictwa powinny uwzględniać sytuację ekonomiczną i społeczną gospodarstw rolnych oraz konieczność zachowania wielkości przychodów z tego tytułu jednostek samorządu terytorialnego.
3. Nowe przepisy WPR i zasady udzielania pomocy publicznej, które będą obowiązywały od początku 2015 r., wymagają wprowadzenia ujednoczenia wytycznych stosowania dozwolonych ulg i zwolnień podatkowych w rolnictwie.

LITERATURA

- Decyzja Rady 2010/10/WE z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie przyznania przez władze Rzeczypospolitej Polskiej pomocy państwa na zakup nieruchomości rolnych w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.*
- Dyrektywa Rady 67/227/EWG z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych, Dz.U. 71 z 14 kwietnia 1967 r. z póź. zm.*
- Dyrektywa Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej, Dz.U. L. 145 z 13 czerwca 1977 r. z póź. zm.*
- Rocznik statystyczny rolnictwa. 2013, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 228.*
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym, Dz.U. UE L 352 z 24.12.2013, s. 9.*
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 70/2001, Dz.Urz. UE L 358 z 16.12.2006.*
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, Dz.U. 2004.54.535, z póź. zm.*
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, tekst jednolity Dz.U. 2002.9.84, z póź. zm.*

- Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, tekst jednolity z 1993 r., Dz.U. 1993.94.431, z póź. zm.*
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, tekst jednolity, Dz.U. 2000.54.654, z póź. zm.*
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, tekst jednolity, Dz.U. 2000.14.176, z póź. zm.*
- Wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013, Dz.Urz. UE C 319 z 27.12.2006.*

Aleksandra Szelągowska

*THE CHANGES IN THE TAXES SYSTEM IN POLISH AGRICULTURE AFTER
INTEGRATION WITH EUROPEAN UNION*

Summary

Integration with European Union required from Poland to change Value Added Tax (VAT) on polish agriculture conducting VAT rates tailored to the directives harmonizing indirect taxes. The changes in the agriculture tax were related to the concessions granted for financing investments in agricultural holdings from the EU budget and therefore the need to provide no double financing for those investments. It was also necessary to include in this process the EU state aid rules. Further changes in agricultural taxes should also take into account the social and economic situation of housesteads and the need of preserving the revenues from local government units.

Adres do korespondencji:
Aleksandra Szelągowska
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Finansów
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
e-mail: aleksandra.szelagowska@minrol.gov.pl